

**MẸ VIỆT NAM ƠI!
DÂN TA CÓ TỘI TÌNH GÌ?**
(VIETNAM, QU'AS TU FAIT DE TES FILS?)
Tác giả: Pierre Darcourt --- Dịch giả: Dương Hiếu Nghĩa

CHƯƠNG CHÍN

CHIẾN TRẬN ĐỒ M MÁU QUẬN LỘ C

Ngày Thứ Sáu, 11 tháng 10

Lên nãy thì sọt thép đang nhau rồi! Đang rồi thì ng Quận Lộ c. Câu chuyện bắt đầu từ đêm hôm đó ngày tháng năm 10/4 bằng một cuộc pháo kích đến đến ng rồi thì d d i : 2000 qu đ n pháo và h a ti n đã đ c rút xuống thành phố . Vào lúc h ng sáng, 2000 đ c công c ng s n có chu n xa T.54 y m tr

đã mở cuộc xung phong vào Xuân Lộc. Đến 8 giờ, coi như họ đã chiếm được các ba phần tư thôn trấn, trong khi có 2 trung đoàn đang đánh bọc vào 2 bên sườn.

Sau một ngày hôm qua, chiến trận đã hoành hành khắp lối. Nhưng chúng tôi chỉ đổ bộ vào hẻm 7 giờ sáng sau giờ chiều tối quân lui. Về phía bên kia hai bên đã đứng nhau ác liệt, tôi đi ngay lên Biên Hòa, đến Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn III, Quân Đoàn lo công phòng thủ cho Sài Gòn. Tôi đây tôi đã gặp Trung tướng Toàn, một người lính con võm võ theo học theo học Trường Thi Sĩ Giáp Kế Binh Saumur ở Pháp. Ông có tính nóng nảy nhưng là một người thích ra trận, nhất là trận công. Vào năm 1972, chính ông đã bắt gặp tất cả các trận tấn công của công sự ở Biên Hòa vào Cao Nguyên. Ông vừa mới một trận trận về bằng thắng. Các sĩ quan tham mưu vây quanh ông để nhìn nhìn. Ông nói với họ vài ba câu xong ra hiệu cho tôi và nói :

"Rất vui mừng được gặp anh ở đây, anh Pierre. Nhưng chắc tôi không có thì giờ để lo cho anh đâu. Nếu anh muốn đi xem thì anh hãy lên Ngã ba Biên Hòa rồi đi đó như ý lên một chiếc cam nhông nào đó để lên thăm Trung Bom. Nhưng hãy cẩn thận nghe. Nếu gặp mìn thì đi đó."

Tôi biết rất rõ vùng Xuân Lộc. Từ năm 1947 đến 1948 tôi đã đi hành quân trong tiểu khu này rông rãi cả năm với toán đội công của tôi. Vào thời kỳ đó, Xuân Lộc chỉ là một thị trấn nhỏ với kho tàng vài dãy phòng chức 50 căn nhà gạch lợp vách nhau hai bên chỉ có nóc, và trên trăm nhà lá. Ga xe lửa là trạm dừng chân của đoàn "tàu thi sĩ giáp", một đoàn về "an ninh thi sĩ" của lê đội xâm mình, đội trang bị lo liệu đi bác Bofor và liên thanh này, này liên Sài Gòn với miền Nam Trung Phần..

Dinh ông quân trưởng hành chánh người Pháp được tổ chức bằng một dàn hoa leo, một đội di chuyển với "lính kế luật", một đoàn về tập trung các binh sĩ nhieu liên bộ luật, mà chỉ có một chiếc máy trục về đội ngũ của mình bằng một huy chương tặng thưởng trong tác chiến. Xa xa về phía trước là một bộ phận của Hiên Binh Lộ đường, và đến với thân binh người Thi Sĩ, tất cả đều trú đóng trong một thành có tầng tầng đá bao quanh. Lúc bấy giờ tiểu khu này

cũng không yên lòng đâu. Đã có nhiều người phản kích, trên công đoàn tàu hỏa hay đoàn xe trên quốc lộ vì hai bên đường đều có ruộng hay đồn điền cao su của hãng SIPH (đã trồng 20.000 mẫu và đang khai thác 12.000 mẫu), và cao nguyên Bình Lộc với các voi lá bện như dao cào, với tre to và ruộng cây già. Đó thật trên nãy đã lên lên ra. Hàng ngàn dân trên rạch như bóm, người thiên chúa giáo từ Miền Bắc đến đây vào năm 1954. Chỗ đến đây đã cho các cha xứ 120 mẫu đất không lấy tiền đất cất một ngôi thánh đường, một ngôi trường học và một nhà cho Linh mục do Sài Gòn bổ nhiệm. Quận cũ được chia thành quận lộ của tỉnh, với một bộ phận viên chức tân, và một dinh thự cho vị tỉnh trưởng, một nhà bưu điện, một trung tâm học và một sân vận động. Dân trên tỉnh Miền Bắc vào đã xây nhiều ngôi nhà xinh xắn bằng gạch, nhiều căn nhà có dàn cho hoa leo, họ cũng đã mở ra hàng trăm tiệm buôn bán và xưởng may. Một số đoàn lính Mỹ đã đóng quân ở đây ba năm, đã xây cất một phi trường và nhiều doanh trại với đầy đủ tiện nghi. Xã đã biến thành thị trấn, và một thành phố trẻ đang sinh hoạt với 60.000 dân, nơi đây hàng ngày đều có hàng loạt "xe be" chở cây lóng và các xe rau củ đi về Sài Gòn. Bây giờ thì chỉ còn tranh làm vất vả tan hết tất cả dăm dăm một căn bèo thép.

Tôi đã đến đây không biết bao nhiêu lần rồi. Tôi đã thu được hình ảnh như của Xuân Lộc này, và những tiếng ồn ào ở đây, tiếng gọi của các khẩu pháo binh đang tác xạ làm rung chuyển mặt đất, tiếng rít khô khan và súng béc của những viên đến bên đi với những chùm lửa, chùm sét thép làm nát thân người và ném các mảnh xương thối đó đây vung vãi....trên mặt đất.

Bây giờ là 9 giờ sáng rồi, trời cũng đã quá nóng, mặt dù có đến đồn điền cao su thì cũng giờ đó mát như có bóng râm. Trưa khi vào Trường Bom, căn nhà sắt đã chỉ còn có dăm lên mặt hàng rào chỉ để kiểm soát mũi súng thông, tiếng súng bên chòi thiên thay cho tiếng tu hú., tôi xuống xe, kiểm soát xong tôi tiếp tục lên đi về phía trước khoảng 100 thước. Thật trên rất yên tĩnh và cũng cù siêng năng này để thu hoạch chung quanh những cây sắn lên sắn màu vàng để nấu gạo, thu được công ty đến đồn điền SIPH, (nhà máy, văn phòng, trung tâm truyền thanh, nhà của giám đốc v.v..). Các anh thợ rèn và thợ mộc, các trại trồng trọt đang tiếp tục làm việc trong máy cày chái của

hai bên đ ng. Tôi c g ng tìm m t đ n cũ c a ng i Pháp h i tr c, n m v bên ph i c a ngôi ch . Vào năm 1948, đ n n y đ c m t đ i đ i binh sĩ đ i quy n c a trung úy Suako, m t l c sĩ ng i đ o Antilles, v i b m t c ng r n đ n hung d , m t tay thi n chi n, đã t ng làm ch m nh đ t n y trong vòng 30 cây s chung quanh, thi n chi n đ n đ Vi t C ng ph i s và đ t cho anh ta cái tên là "beo đen". Dĩ nhiên cái đ n n y không còn n a. trung úy Suako đã ch t và trong 25 năm nay, cu c chi n đã thay đ i h n b m t c a nó, nh ng nó v n còn đây. D d i h n và gây ch t chóc nhi u h n!

M t pháo đ i 105 ly đ t sau hàng cây đã b n đi m t tràng. M t chi c xe Jeep v a h còi v a đi qua. M t sĩ quan đ ng bên c nh tài x khoát tay. Đoàn xe ti p t c lăn bánh, tôi l i lên xe và ti p t c đi. Qu c l đi qua nhi u làng m c, có rào đóng kín và bên trong có nhà th . H u h t dân làng đ u là dân "di c ", t n n t Mi n B c . Các c già th n nhiên im l ng ng i nhìn binh sĩ đi ngang qua tr c nhà. Các tr em thì c nô đùa, các bà thì đang đ p lúa. C m t d y nhà g là c a ng i "Nùng", nh ng ng i r m n ng di c vào đây t mi n Th ng Du B c Vi t, giáp gi i v i Trung Qu c. H là nh ng ng i nhai thu c lá và cũng thích "s i" th t c y, có truy n th ng làm gi c hay c p bi n, không s Tr i, không s qu th n, không s Vi t C ng, và cũng không s sen đ m n t!

Tuy n phòng ng th nh t n m phía tr c Tr ng Bom ch ng 10 cây s . T đó tr đi, thành lình không khí thay đ i h n. Hai bên đ ng v n đ c khai quang s ch s kho ng 100 th c b sâu c t đ tránh b ph c kích, có nhi u chi n xa h ng n ng và thi t v n xa đang tu n ti u d c theo các b chu i trong bìa r ng. Chung quanh m t công s đ nát, trên m t ch c kh u pháo binh 105 ly đang tác x , làm tung b i lên mù m t. Gi a m t kho ng tr ng có đánh d u b ng khói màu, các tr c thẳng kh ng l "chinook" đang th xu ng nhi u toán binh sĩ m c quân ph c Bi t đ ng quân, đ i mũ nâu, mang đ y mình đ n d c và l u đ n.. M t đoàn chi n xa M41 v i c đuôi nheo c t trên ăng ten, đang di chuy n v h ng m t tr n. R i l i đ n l t các binh sĩ thu c binh ch ng Nh y Dù v i quân ph c xanh lá cây, m đ , súng t đ ng M.16 c m tay.

Chúng tôi g p

hai xe cam nhông ch th ng binh, ch đ c băng bó s kh i, nh nh ng bóng ma, máu me bê b t, n m la li t ch ng ch t n n lên nhau.

Chúng tôi đi đ c thêm 5 cây s n a thì ph i ng ng i. Ti ng súng nghe nh g n bên r i. Nh ng ti ng n ròn c a đ i liên nghe r t rõ cùng v i ti ng tác x m m c a pháo binh. Chi n xa đ n đ u, sau đó là các xe Jeep và xe 4/4 ch Bi t đ ng quân. Tôi nh y xu ng xe và quy t đ nh đi t i tr c v i toán binh sĩ n y. Bi t đ ng quân là các đ n v ti p vi n, hành quân t ng ti u đoàn 600 ng i g m ph n đông là binh sĩ n tu i, già kinh nghi m chi n tr n và không bi t h t ho ng. Tôi lên m t xe 4/4, ng i c nh đ i úy Ni m . Trong khi di chuy n ông k cho tôi nghe m t vài câu chuy n. Đ i đ i c a ông t Ch n Thành v , đó ông và đ i đ i đã chi n đ u su t 16 ngày li n và ch v ngh x h i đ c có 48 ti ng đ ng h là ph i ra tr n n a đâyL c l ng c ng s n đ c tung vào m t tr n Xuân L c r t là quan tr ng : 3 s đoàn B c Vi t đ c tăng c ng 1 trung đoàn chi n xa T. 54 và đ c kho ng 30 kh u pháo 130 ly và 152 ly vi n tr t Liên Xô.

Đ i di n v i l c l ng t n công c a c ng s n, phía Chánh Ph ch có s đoàn 18 b binh c a t ng Lê minh Đ o, 1 đoàn Dù, 5 Liên đ i Bi t đ ng quân và đoàn 3 Thi t giáp c a t ng Tr n quang Khôi.

□

- "Chúng tôi đ c nh ph i đ n Xuân L c b ng m i giá", đ i úy Ni m k t lu n v i tôi nh th .

Và ch c không d dàng m đâu. Tr c m t chúng ta là s đoàn 6 B c Vi t . Chính s đoàn

n y, cách đây 3 ngày, đã t n công vào ngã ba Suzannah, các xã chung quanh đó, nhà máy và trung tâm đ n đ n n y. Hai ti u đoàn Dù đã ph n công đêm nay và đã chi m i ngã ba n y. C ng s n B c Vi t đã có chi n xa y m tr và t n th t nghe đâu cũng n ng m. Nh ng l c l ng Dù v n bám đ t. Chúng tôi ch c ph i xu ng xe và ph i đi b ch ng 10 cây s , vòng qua ngã

ba Suzannah m i t i Xuân L c đ c

."

Đoàn xe chúng tôi đ n g n Suzannah. Và chúng tôi l t vô luôn gi a chi n tr n. Nh ng tràng đ n pháo binh, bách kích, h a ti n chém nát m y ng n cây và m nh đ n ghim xu ng đ ng. Anh em Bi t đ ng quân b h t xe và ti n lên theo h ng th tr n. H chia ra làm 3 toán, h ti n lên t ng đ n ng n, súng c m tay. Bên trái và bên ph i chúng tôi nh ng hàng cây cao su đ u đ n và th ng t p t o nên nh ng hành lang tranh t i tranh sáng. Suzannah là m t đ n đi n x a nh t trong vùng, có kho ng 3.500 m u và 300.000 cây cao su. Đ n đi n đ c chia ra thành t ng lô 100 m u có đánh s ..... D ng d ng v i chi n s và m c cho s ın ào c a đ n súng, lén lén và yên l ng các phu đ n đi n v n ti p t c công vi c c o m c a h , dao đ c mang ı l ng và thùng đ ng m xách tay, h không bu n nhìn lên khi chúng tôi đi ngang qua h .

Chúng tôi ti n lên trong m t khung tr i m ı o, đi d i m t vòm lá xanh um r p bóng n a t i n a sáng có n i bi n màu đ t đ d i chân thành màu xám tro. Chúng tôi đi sâu thêm m t đ n n a d i nh ng tàng cây. Không khí th y đã ı m ı t làm tôi khó ch u. Tôi t h i không bi t lúc nào b n Vi t C ng n m đâu đó trong v n cao su r ng mênh mông n y s khai h a đây ? Nh ng v n ch a có gì x y ra. Và chúng tôi ti p t c ti n t i, h n n a gi n a. Và thành l i ti ng đ i bác nghe nh g n bên tai, đ i liên thi nhau nh đ n. Bi t đ ng quân b t đ u ch y t i, trăm th c, r i hai trăm th c, m t con đ ng mòn, m t kho ng đ t tr ng và đ n con đ ng. Chi n xa, xe v n t i .. c m t đoàn binh sĩ đang ı t th tác chi n. H thu c s đoàn 18 b binh c a Mi n Nam Vi t Nam .

Anh em Bi t đ ng quân gi i thích cho h bi t là chúng tôi t đầu t i. Đoàn quân đi l i con đ ng đó nh ng l n n y h đi ng c l i, vì con đ ng đã tr ng tr n. H đang tìm cách b c sau l ng b n c ng s n B c Vi t đ liên l c v i đ n v Dù.

Thành ph Xuân L c đ y khói và đ y nh ng ti ng n . Tháp chuông nhà th b nhi u qu đ n b n bay h t m t góc, nhà ga đang cháy. Các c t đi n s p ngã đ y đ ng, giây đi n b đ t. G n bên hông tr ng Nhà Dòng, hai kh u pháo 105 ly đang b n v h ng qu c l đi Phan Thi t. Kh i ch ch ng 200 th c, súng liên thanh n t ng tràng ng n, xen l n vào l i có nh ng ti ng n

chát chúa c a l u đ n c m tay. Th t khó mà có một ý ni m v tình hình. Hai chi n xa M.48 có ng kính h ng ngo i tuy n bên hông pháo tháp đang ti n v phía ch . Các binh sĩ Bi t đ ng quân thì đang b trí các súng máy phía sau nh ng đ ng g ch v n c a g n ch c ngôi nhà đã s p đ bên ph i c a b u đi n . H cũng có m t s súng phóng l u M.79, m t lo i vũ khí t n công nòng ng n r t h u hi u trong th c n chi n. Tôi ng i phía sau m t vách t ng đã s p đ , và tôi s ấ đây su t bu i tr a và t i nay.

Vào lúc 6 gi chi u, m t lo t h a ti n r i vào ch . Năm, m i hay m i hai qu gì đó, n đi c c tai.... và sau đó có ti ng la hét. Nhi u ch đàn bà và tr con rách r i mình đ y máu v a la v a băng qua đ ng, ch y ủa v phía nhà dòng. v h ng Đông B c, chung quanh sân bay không còn nghi ng gì n a, nghe có ti ng súng liên thanh n ng b n liên h i. Và đùng m t cái pháo binh B c Vi t nã ngay vào thành ph . Chúng tôi b k p c ng trong vòng l a đ n. Không th đ m đ c là bao nhiêu qu . Cá nhân tôi ch a t ng b pháo kích n ng nh v y bao gi . Các qu đ n pháo binh cày r t có h th ng t ng căn nhà m t, căn n y s p đ n căn khác. Thành ph b m t cái b a thép cày lên s i l i.. liên t c trong vòng 2 gi đ ng h . Không có một bóng ng i nhúc nhích.

Đêm đã b t đ u xu ng, tr i nóng b c. Tôi không có gì đ ăn, không có gì đ u ng, l i không có m s t n a ! Th t là không n tý nào! Vào lúc 10 gi , hai trái bom sáng n trên không trung và vô s ngôi sao sáng r i xu ng màn đêm nh m t c n m a ánh sáng... Ti p theo đó là đ n pháo binh l i ti p t c r i x ng thành ph . L n n y là pháo 130 ly. Tôi nghe ti ng đ n đi trên đ u chúng tôi m m nh ti ng t u h a đang m h t t c đ , và ngay sau đó là nh ng ti ng bùng n ti ng n y ti p ti ng kia liên t c.. Đ t cát, r i đá s i, r i l a r i mi ng đ n b n đi tung tóe kh p n i.. Và n i lo s làm b ng qu n đau....

Đ n kho ng n a đêm thì ng ng pháo kích. Ng i tôi ấ t đ m m hôi. Có m t s yên l ng hoàn toàn trong vài giây... và thành l i ti ng d n i lên gáy đ u đ u một cách k l và b t l ch s , vì chúng là nh ng con d mèn nh

bé đầu c n bi t đ n chi n tranh hay gi c giã là gì, c gáy c hát lên m t cách b n b và ng o ngh đ mà s ng... Con ng i tìm cách gi t l n nhau, đ mèn có gì đầu mà ph i lo s !

Vào kho ng 3 gi sáng, bóng đêm l i b t th n sáng r c lên. Bách kích pháo, súng liên thanh, súng t đ ng thi nhau n . T ng đ t m t, b đ i B c Vi t m nh ng cu c xung phong . Ti ng hô "Ti n lên" nghe vang đ i. B y gi binh sĩ Bi t đ ng quân m i x đ ng vũ khí c a h . Súng liên thanh thi nhau quét nh ng làn sóng xung phong c a đ ch, hàng ngàn tia l a nh đ n ch p xé nát màn đêm... các kh u đ i bác pháo binh b n tr c x , b gậy các đ t xung kích, làm im ti ng xung phong c a đ ch. Chung quanh ngôi ch , các chi n xa T.54 đang dùng đ i bác b n s p t ng ngôi nhà. Chi n xa M.48 c a Mi n Nam ch m súng v i h trong m t c ly th t ng n . C nh t ng trông th t là kh ng khi p. V i thân hình n ng n màu xám và các đ i bác nòng dài c lóe sáng lên m i l n tác x , g i lên m t tr n chi n quái đ gi a nh ng con voi kh ng l .. Th t hoàn toàn là m t tr n đ ng đ v i nhau. M t tr n m a trái sáng soi t t c chu vi phòng ng b ng m t ánh sáng m nh t. Hai phi c võ trang C.119, đ c trang b liên thanh đ n t (6000 viên phút). nh y vào vòng chi n, tác x nhanh đ n đ tai mình không còn phân bi t đ c t ng ti ng đ n đi, ng i ta c t ng đó là ti ng c a m t mi ng tôn thi c b xé to t ra...

Vào t ng sáng, các phóng pháo c A 37 l i đ n đ i bom và b n h a ti n vào phía sau ngôi ch và c v h ng phi tr ng. Binh sĩ Bi t đ ng quân ra kh i h m trú n c a h , v a ti n lên t ng đ n ng n v a ném l u đ n. Tôi th y có 3 ng i ngã xu ng, và ng i th t thì b m t lo t đ n vào đ u đ n 10 gi sáng, tôi v n đ ng sau b c t ng c a tôi. Tôi th y hàng trăm binh sĩ Mi n Nam đ u đ i mũ s t đang ti n t i . M t trung úy lúc đi ngang qua b c t ng c a tôi đã cho l nh :

- " Có h n trăm tên b đ i ch t b m đang tr n trong b nh vi n, Mình ph i đ i b n chúng ra ngoài."

Vẫn còn đống pháo và vẫn có một số binh sĩ bắn tung lên trời. Một chiếc xa T.54 bắn phát đạn 105 bắn trên xích, đang cháy khói lên nghi ngút. Có nhiều chiếc xa M.48 đang yểm trợ cho binh trình bắn nhả. Thoi gian trôi qua..có nhiều tiếng hò reo và những âm thanh cũng có đôi lúc có sự yên lặng tuy ngắn ngủi. Và vì binh đã đống, Binh sĩ Miền Nam bắt đầu lục soát những căn nhà đổ nát bắn ngổn u đống...

Đống 3 giờ chiều, lúc đã im hết tiếng súng trong thành phố thì tôi rời chỗ núp của tôi. Thành phố coi như vẫn còn trong vòng kiểm soát của Miền Nam Việt Nam. Những người ta bắt đầu kiểm tra xác chết của quân Bắc Việt. Họ mặc quân phục xanh ô liu và đi giày "tênít" hiệu Bata bằng cao su. Tôi đếm được rác chỉ 30 bịch chôn nấp thân mình dưới những đống gạch vụn. Một toán lính Biệt Động Quân đang đẩy trình một hòm 3 tù binh, đội nón cối bằng mốp được bọc vải màu xanh, trên nón có gắn một ngôi sao bằng đồng. Nom họ còn rất trẻ, cao lùn là 16 hay 17 tuổi. Một trong ba người đó bắt thừng vai. Xa hơn một chút, có một T.54 bắn, những người xác định một góc mái hiên đổ sụp. Cách đó vài thước, trình một hiệu thu tay vịn kính, có một chiếc xa của Miền Nam pháo tháp mở rộng, đội chiếc xa bắn một viên đạn bắn phá B.40, đội hòm xích, giằng như một con quái vật ném bắt đống. Tất cả những tiếng ồn chung quanh chông bệ đống pháo binh quật sụp đổ xuống hết. Kim Long, một quán ăn lâu đời nhất của thành phố (nơi mà cách đây 30 năm binh sĩ của trung đoàn 22 binh của người Pháp (22ème R.I.C.) thừng đống đây đống ăn hết) đã sụp chông còn là một đống gạch vụn bắn cháy đen.

Bên vỉa hè còn là một cái vũng nước đen vì khói. Rác trong sân là giêng ng chiêng, đống cày khoa, bô, bịch lùn lùn khắp nơi và một số thi của bệ đội Bắc Việt một tay một chân như vũng vãi ra cùng khắp. Bên bên chông vông phía rộng, một xe người đội đang đào một đống dài đống một thừng c. Và anh em Biệt Động Quân đang xếp tất cả những tiếng và những gì còn rời vãi trên chiếc trình vông qua. Một tuyên úy đi dài theo đó lùn như một kính của nguy hiểm lùn cuội cùng cho hết, sau đó xe người đội đẩy hòm xuống hết và lập đội lùn. Tôi quay trình lùn. Gông nhà thừng, đống hai cây to mà cành lá đã gãy nát, có khoàng 30 binh sĩ bắt thừng ngổn đống cho ném trên băng ca. Những chai huyết thanh đống treo trên bảng súng côm thừng đống xuống hết bệ lùn

lê, và t đó các ng cao su truy n máu th ng đ n kim tiêm vào cho th ng binh. Các y tá đang sẵn sóc cho h và v a đu i ru i cho h v a trò chuy n nho nh v i h .

Tôi g p t ng Đ o tr c c a Nhà Dòng. ng i ông nom m g y , có v m t nh c.

- "Chúng tôi đã đ y lui đ c h , ông nói. Đây là m t thành qu t t nh m nâng cao tinh th n cho anh em binh sĩ và cho c h u ph ng.. H b l i 400 xác trên tr n đ a và chúng tôi đã h đ c 9 chi n xa T.54, b t đ c 20 tù binh trong đó có 1 sĩ quan . N ng nh t là chi n tr n g n phi tr ng, và phía sau nhà ga.. B y gi thì tr n tuy n đã phát tri n h ng B c và h ng Tây, trên cao nguyên Bình L c và chung quanh Gia Ki m. Anh em phi công báo cho bi t là l c l ng c ng s n B c Vi t đang t p trung m nh m Giá Rai. Anh em Dù đã g i t a đ c ng ba Suzannah r i. T t c ng i Pháp đ n đ n S.I.P.H. đ u an toàn. Các đ n đ n cũng không b thi t h i gì sau các cu c đ ng đ ớ."

Gia Ki m v i 40.000 dân. là m t th tr n r t ph n th nh đ c m c lên hai bên đ ng đi Dalat, cách Xuân L c kho ng 15 cây s . đây nhà c a ti m từng sung túc n m san sát bên nhau, có rào đ u, có lũy tre. Dân chúng toàn là ng i công giáo di c t Mi n B c, m t lòng v i nhau. Không m t ng i l m t nào l n vào đ c đây. N u c ng s n B c Vi t t n công vào đây thì nh t đ nh s b thi t h i l n. Vùng Giá Rai, n i các đ n v B c Vi t t p trung nhi u nh t, nh đ a l ng vào vùng r ng b i c a núi Ch a Chang, m t ng n núi đ t cao kho ng 900 th c, trên đó có g n 3000 gi ng th o m c nhi t đ i mà Vi n Khoa H c Sai Gòn đã ra công gìn gi . Ng n núi n y là m t đài quan sát r t lý t ng, và đ a vào khu r ng c a ng n núi n y, c ng s n có th s tung ra m t cu c t n công m i t phía Đông vào Xuân L c.

Vào lúc 5 gi chi u có m t chi c xe v n t i nh đi liên l c v i Tr ng Bom. Tôi nh y lên xe đó. Ngã ba Suzannah đ c đ n v Dù tr n gi , n m kín trong h cá nhân, và m t s chi n xa thu c l đoàn 3 Thi t Giáp. Có nhi u xe đã đi phía tr c chúng tôi . Đi đ c kho ng 3 cây s , cách chúng tôi đ

hơn 100 thành viên, một chiếc xe chở dân chúng bị trúng một quả đìn pháo. Tiếp theo tiếng nổ chói tai là bãi biển, lều bãi biển lên tung tóe. Chiếc chiếc xe và những người hành khách trên xe đều không còn gì cả! Chỉ còn trên đường một chiếc mũ đen lộn, và vũng vãi thối nát ngổn ngang tóc tai của người chết và máu mủ như kim khí của họ s... Và như vậy là chết trong có một giây đồng hồ, mà trên 20 người dân vô tội đã bị xóa tên trong danh sách người Việt. Việt Nam chuyển đó xảy ra không biết bao nhiêu lần hàng ngày. Làm sao mà dân tộc này, một dân tộc đã bị quá nhiều đau khổ, chết chóc, đã từng bị xua đuổi khỏi thành phố của họ vì đất đai làng mạc mà bị tàn phá, mà người ta vẫn còn chém giết nhau mãi như vậy dai dẳng năm này qua năm khác một cách bền bỉ và dã man như vậy được?

Ai sẽ là người chết để được chuyển này vĩnh viễn vào một ngày nào đó, chết để được cứu rỗi ác mộng đẫm máu và đáng ghê tởm này cho người dân vô tội?